

Kesan Iklim Keselamatan terhadap Penyertaan Paramedik Lembah Klang: Implikasi bagi Pengurusan yang Lebih Efektif

The Impact of Safety Climate on Paramedic Participation in Klang Valley: Implications for More Effective Management

Jamaludin Nasir Romli^a, Rosnah Ishak^b, Marinah Awang^c

^{a,b,c} Faculty of Management and Economics, Sultan Idris Education University, Malaysia

Corresponding author: marinah@fpe.upsi.edu.my

Published: 20 November 2024

To cite this article: Romli, J. N., Ishak, R., & Awang, M. (2024). Kesan Iklim Keselamatan terhadap Penyertaan Paramedik Lembah Klang: Implikasi bagi Pengurusan yang Lebih Efektif. *Management Research Journal*, 13(2), 68–79. <https://doi.org/10.37134/mrj.vol13.2.6.2024>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/mrj.vol13.2.6.2024>

Abstrak

Kajian ini menilai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan dalam kalangan pekerja paramedik di Lembah Klang, dengan memberi tumpuan kepada elemen pengurusan dalam memperkukuhkan budaya keselamatan. Dari perspektif pengurusan, kajian ini bertujuan untuk menilai sejauh mana peranan kepimpinan, strategi pengurusan risiko, serta sistem pemantauan keselamatan dapat mempengaruhi penyertaan pekerja dalam memastikan kepatuhan kepada amalan keselamatan. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif dengan soal selidik yang diadaptasi untuk mengumpulkan data daripada paramedik di pelbagai stesen penyelamat di Lembah Klang. Analisis data dilakukan menggunakan teknik statistik seperti korelasi dan regresi bagi menentukan hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, serta kesan faktor demografi terhadap kedua-dua elemen ini. Dapatan kajian menunjukkan bahawa iklim keselamatan yang positif, yang diperkukuhkan melalui polisi yang jelas, latihan keselamatan yang berterusan, dan kepimpinan yang menyokong, berkait rapat dengan tahap penyertaan keselamatan yang lebih tinggi. Ini bukan sahaja mengurangkan kadar kemalangan kerja tetapi juga meningkatkan produktiviti, kepuasan kerja, dan keberkesanan pengurusan risiko dalam organisasi. Oleh itu, pengurusan perlu memainkan peranan proaktif dalam membentuk budaya keselamatan yang kukuh dengan menekankan kepentingan kepimpinan yang responsif, komunikasi dua hala mengenai isu keselamatan, serta pengukuhan sistem pemantauan yang sistematik bagi memastikan keselamatan operasi paramedik dioptimumkan.

Kata kunci: iklim keselamatan, penyertaan keselamatan, paramedik, lembah klang, keselamatan tempat kerja, analisis kuantitatif, korelasi, regresi

Abstract

This study examines the relationship between safety climate and safety participation among paramedic workers in Klang Valley, with a focus on management elements in strengthening safety culture. From a management perspective, this study aims to assess the extent to which leadership roles, risk management strategies, and safety monitoring systems influence employee participation in ensuring compliance with safety practices. A quantitative approach is

adopted, using an adapted questionnaire to collect data from paramedics at various emergency response stations in Klang Valley. Data analysis is conducted using statistical techniques such as correlation and regression to determine the relationship between safety climate and safety participation, as well as the impact of demographic factors on these two elements. Findings indicate that a positive safety climate, reinforced through clear policies, continuous safety training, and supportive leadership, is strongly associated with higher levels of safety participation. This not only reduces workplace accidents but also enhances productivity, job satisfaction, and the effectiveness of risk management within the organization. Therefore, management must take a proactive role in fostering a strong safety culture by emphasizing responsive leadership, open communication on safety issues, and the reinforcement of systematic monitoring systems to optimize paramedic operational safety.

Keywords: *safety climate, safety participation, paramedics, Klang Valley, workplace safety, quantitative analysis, correlation, regression.*

PENGENALAN

Iklim keselamatan merujuk kepada persepsi kolektif pekerja mengenai sejauh mana organisasi mengutamakan keselamatan di tempat kerja. Ia mencerminkan budaya organisasi dan dinilai melalui keberkesanan polisi keselamatan, latihan, komunikasi, serta komitmen pengurusan dalam mengawal selia aspek keselamatan. Pengurusan memainkan peranan penting dalam membentuk iklim keselamatan yang positif dengan mengamalkan kepimpinan yang proaktif, memperuntukkan sumber yang mencukupi untuk latihan keselamatan, dan memastikan pematuhan kepada prosedur keselamatan. Iklim keselamatan yang positif meningkatkan motivasi pekerja untuk mematuhi prosedur keselamatan, manakala iklim yang lemah boleh mengurangkan kepatuhan dan meningkatkan risiko kemalangan. Penyertaan keselamatan pula melibatkan penglibatan aktif pekerja dalam aktiviti keselamatan seperti latihan berkala, penilaian risiko, dan pematuhan terhadap tingkah laku selamat. Tahap penyertaan keselamatan yang tinggi menunjukkan komitmen pekerja terhadap keselamatan serta meningkatkan tanggungjawab mereka dalam memastikan persekitaran kerja yang selamat dan kondusif.

Dari perspektif pengurusan, hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan adalah saling mempengaruhi; iklim keselamatan yang positif mendorong penyertaan pekerja dalam aktiviti keselamatan, manakala penyertaan aktif pekerja memperkukuh budaya keselamatan dalam organisasi. Pengurusan yang berkesan dalam mengukuhkan kedua-dua elemen ini sering menyaksikan penurunan kadar kemalangan dan peningkatan kepuasan kerja serta produktiviti. Di sektor kritikal seperti penjagaan kesihatan dan pembinaan, pengurusan keselamatan yang strategik adalah penting dalam mengurangkan risiko serta memastikan pematuhan terhadap peraturan keselamatan pekerjaan. Kajian mengenai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan adalah penting kerana ia menawarkan wawasan praktikal kepada organisasi dalam membangunkan dasar keselamatan yang lebih holistik. Iklim keselamatan yang mantap bukan sahaja dapat meningkatkan penyertaan pekerja dalam aktiviti keselamatan, malah mampu mengurangkan risiko kemalangan dan kecederaan, mengurangkan kos operasi seperti perbelanjaan perubatan dan kehilangan produktiviti, serta memperkukuhkan daya saing organisasi melalui keberkesanan pengurusan risiko.

Dari perspektif undang-undang, pengurusan yang lemah terhadap aspek keselamatan boleh menyebabkan ketidakpatuhan kepada peraturan dan mendedahkan organisasi kepada tindakan undang-undang serta denda yang tinggi. Oleh itu, pemimpin organisasi perlu memastikan kawalan risiko yang sistematik dengan mewujudkan garis panduan yang jelas, memperkasakan latihan keselamatan, dan menyediakan sistem pemantauan yang berkesan untuk menilai keberkesanan program keselamatan. Selain itu, aspek psikologi pekerja turut memainkan peranan dalam mengekalkan budaya keselamatan yang positif. Iklim keselamatan yang baik boleh meningkatkan motivasi dan moral pekerja, mengurangkan tekanan kerja, dan memperbaiki kadar pengekalan pekerja dalam organisasi.

Justeru, kajian ini bertujuan untuk menilai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik di Lembah Klang. Secara khusus, objektif kajian ini adalah (a) Menilai tahap persepsi paramedik terhadap iklim keselamatan di tempat kerja berdasarkan penyediaan

sumber, komunikasi, penglibatan, dan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan; (b) Menganalisis hubungan antara komunikasi keselamatan, penglibatan penyelia, dan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan dalam kalangan paramedik; (c) Menentukan faktor-faktor yang menyumbang kepada ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan serta kesannya terhadap iklim keselamatan keseluruhan.

Di samping itu, kajian ini hanya dijalankan dalam kalangan paramedik di Lembah Klang, yang mungkin tidak mewakili keseluruhan paramedik di Malaysia atau dalam konteks perkhidmatan kecemasan yang berbeza. Data yang dikumpul bergantung kepada maklum balas responden melalui soal selidik, yang boleh dipengaruhi oleh kecenderungan sosial (social desirability bias) atau persepsi subjektif individu terhadap keselamatan di tempat kerja. Skop variabel terhad kerana kajian ini memberi tumpuan kepada aspek komunikasi, penglibatan penyelia, dan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan sahaja. Ia tidak menilai faktor lain seperti tekanan kerja, beban tugas, atau budaya organisasi yang mungkin turut mempengaruhi iklim keselamatan. Secara keseluruhannya, kajian ini bertujuan untuk memberi panduan kepada organisasi dalam membina strategi keselamatan yang lebih berkesan melalui pendekatan pengurusan yang sistematik dan kepimpinan yang bertanggungjawab.

SOROTAN LITERATUR

Iklim keselamatan merujuk kepada persepsi pekerja mengenai nilai, kepercayaan, sikap, dan amalan keselamatan dalam sesebuah organisasi. Elemen utama iklim keselamatan termasuk polisi keselamatan, prosedur operasi standard (SOP), latihan keselamatan, komunikasi mengenai isu keselamatan, sokongan pengurusan, dan nilai pengurusan terhadap keselamatan. Polisi keselamatan menetapkan peraturan dan tanggungjawab keselamatan, manakala SOP memberikan panduan langkah demi langkah untuk melaksanakan tugas dengan selamat. Latihan keselamatan membekalkan pekerja dengan pengetahuan dan kemahiran untuk menangani risiko, sementara komunikasi yang terbuka mengenai isu keselamatan membantu menangani masalah secara efektif. Sokongan pengurusan, melalui pelaburan dalam peralatan keselamatan dan tindakan tegas terhadap pelanggaran, menunjukkan komitmen terhadap keselamatan. Nilai pengurusan yang menekankan kepentingan keselamatan sebagai keutamaan organisasi akan mendorong pematuhan pekerja terhadap langkah keselamatan. Gabungan elemen-elemen ini membentuk iklim keselamatan yang positif, mengurangkan risiko kemalangan, dan meningkatkan produktiviti serta moral pekerja.

Penyertaan keselamatan merujuk kepada keterlibatan aktif pekerja dalam usaha keselamatan di tempat kerja, termasuk latihan, pelaporan insiden, dan perbincangan keselamatan. Ia melibatkan pekerja dalam pembuatan keputusan mengenai prosedur keselamatan dan penilaian risiko, dengan tujuan memastikan persekitaran kerja yang selamat dan sihat. Elemen utama penyertaan keselamatan termasuk kesedaran pekerja, komunikasi terbuka antara pengurusan dan pekerja, budaya organisasi yang menyokong penyertaan aktif, serta nilai pengurusan yang menggalakkan tanggungjawab bersama dalam keselamatan. Sistem pelaporan yang mudah diakses dan tanpa hukuman juga penting, serta kolaborasi antara pekerja dan pengurusan dalam menyelesaikan masalah keselamatan. Kepimpinan yang menunjukkan komitmen terhadap keselamatan serta penilaian berterusan terhadap program keselamatan turut memainkan peranan penting. Penyertaan keselamatan yang aktif bukan sahaja meningkatkan perlindungan pekerja tetapi juga mengurangkan kos kemalangan, meningkatkan produktiviti, dan mewujudkan persekitaran kerja yang harmonis. Dengan penyertaan yang bermakna, pekerja menjadi lebih bertanggungjawab terhadap keselamatan diri dan rakan sekerja, menyumbang kepada pencapaian matlamat keselamatan organisasi.

Iklim keselamatan di tempat kerja mencerminkan bagaimana budaya keselamatan diterima dan dilaksanakan dalam organisasi. Penyertaan keselamatan pula ialah tahap keterlibatan dan komitmen pekerja terhadap amalan keselamatan di tempat kerja. Kajian menunjukkan hubungan yang kuat antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, yang menunjukkan bahawa persepsi positif terhadap iklim keselamatan boleh meningkatkan penyertaan keselamatan. Menurut Zohar (2000), iklim keselamatan melibatkan elemen-elemen seperti sokongan daripada pihak pengurusan, komunikasi keselamatan yang efektif, dan pematuhan terhadap prosedur keselamatan. Apabila pekerja merasakan bahawa organisasi

mereka memberi penekanan serius terhadap keselamatan, mereka cenderung untuk terlibat lebih aktif dalam amalan keselamatan. Ini kerana iklim keselamatan yang positif memberikan rasa percaya bahawa tindakan mereka akan dihargai dan akan mempunyai kesan positif terhadap keselamatan keseluruhan (Zohar & Luria, 2003).

Kajian oleh Griffin & Neal (2000) menunjukkan bahawa penyertaan keselamatan meningkat apabila pekerja merasakan bahawa terdapat persekitaran yang menyokong dan memotivasikan mereka untuk mematuhi amalan keselamatan. Iklim keselamatan yang positif, seperti adanya latihan keselamatan yang berterusan dan penyampaian maklumat yang jelas tentang risiko keselamatan, memberi kesan langsung kepada peningkatan penyertaan keselamatan. Pekerja yang merasakan bahawa mereka mempunyai sumber yang mencukupi dan sokongan yang kuat daripada pihak atasan akan lebih cenderung untuk mematuhi prosedur keselamatan dan melaporkan insiden atau potensi risiko. Sebaliknya, kajian oleh Neal & Griffin (2004) menunjukkan bahawa kekurangan dalam iklim keselamatan boleh menyebabkan rendahnya penyertaan keselamatan. Mereka mendapati bahawa dalam persekitaran di mana terdapat kekurangan komunikasi tentang keselamatan dan kurangnya sokongan daripada pengurusan, pekerja mungkin kurang bersemangat untuk mengikuti amalan keselamatan atau melaporkan masalah keselamatan. Ini menunjukkan bahawa iklim keselamatan yang tidak menyokong boleh menyebabkan pekerja berasa kurang dihargai dan tidak termotivasi untuk terlibat dalam aktiviti keselamatan.

Dalam kajian yang dijalankan oleh Hoffman (1999), penulis menekankan bahawa terdapat hubungan dua hala antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan. Mereka mendapati bahawa penyertaan aktif dalam amalan keselamatan boleh meningkatkan iklim keselamatan secara keseluruhan, kerana pekerja yang terlibat secara aktif akan menyebarkan amalan keselamatan yang baik dan memberi maklum balas yang berguna untuk penambahbaikan. Dengan itu, penyertaan keselamatan yang tinggi akan menyumbang kepada penambahbaikan iklim keselamatan yang positif. Kajian-kajian terdahulu mengenai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan telah memberikan wawasan penting tentang bagaimana faktor-faktor ini mempengaruhi keselamatan di tempat kerja. Penyelidikan oleh Zohar (2002) menunjukkan bahawa iklim keselamatan yang positif, yang dicirikan oleh komunikasi terbuka dan sokongan daripada pihak pengurusan, secara signifikan mempengaruhi penyertaan keselamatan pekerja. Iklim keselamatan yang baik mewujudkan suasana di mana pekerja merasa lebih selamat untuk melaporkan insiden dan kebimbangan tanpa takut akan pembalasan, yang meningkatkan penyertaan mereka dalam amalan keselamatan.

Kajian oleh Neal & Griffin (2006) pula menekankan bahawa penyertaan aktif pekerja dalam program keselamatan tidak hanya bergantung kepada persekitaran yang menyokong, tetapi juga kepada sikap dan kepercayaan mereka terhadap keberkesanan tindakan keselamatan. Mereka mendapati bahawa pekerja yang percaya bahawa prosedur keselamatan adalah berkesan dan diperhatikan cenderung untuk lebih terlibat dalam pelaksanaan dan pematuhan prosedur keselamatan. Kajian lain oleh Clarke (2006) meneroka hubungan antara budaya keselamatan dan penyertaan keselamatan, menunjukkan bahawa budaya yang menekankan pentingnya keselamatan secara konsisten dapat meningkatkan tahap penyertaan pekerja dalam inisiatif keselamatan. Clarke juga mendapati bahawa iklim keselamatan yang kuat dapat mengurangkan kadar kemalangan dan insiden, kerana pekerja lebih cenderung mengikuti amalan keselamatan yang disarankan. Penyelidikan oleh Stetzer (1996) melengkapkan perspektif ini dengan menunjukkan bahawa iklim keselamatan yang positif memperbaiki komunikasi keselamatan dan kepercayaan antara pekerja dan pengurus, yang seterusnya meningkatkan penyertaan keselamatan.

Secara keseluruhannya, tinjauan literatur menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang signifikan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan. Iklim keselamatan yang positif meningkatkan penyertaan keselamatan, sementara penyertaan keselamatan yang tinggi boleh menyumbang kepada pengukuhan iklim keselamatan. Kajian-kajian ini menekankan kepentingan mencipta dan mengekalkan iklim keselamatan yang menyokong serta mendorong keterlibatan aktif pekerja dalam amalan keselamatan untuk mencapai persekitaran kerja yang lebih selamat dan produktif.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian tinjauan ini ialah kajian berbentuk deskriptif dan inferens yang menggunakan data kuantitatif melalui soal selidik untuk menganalisis hubungan antara gaya kepimpinan, iklim keselamatan, dan tingkah laku keselamatan di kalangan paramedik di Lembah Klang. Statistik deskriptif dan inferens memainkan peranan penting dalam kajian ini. Statistik deskriptif, seperti yang dinyatakan oleh (Chua, 2011), digunakan untuk menghuraikan ciri-ciri variabel seperti demografi paramedik, termasuk frekuensi, min, dan peratus, yang memberikan gambaran umum tentang data tanpa generalisasi kepada populasi lebih luas. Sebaliknya, statistik inferens digunakan untuk membuat kesimpulan tentang hubungan antara pemboleh ubah dan untuk menggeneralisasikan dapatan sampel kepada populasi yang lebih besar. Ujian statistik inferens, seperti ujian-t dan ujian korelasi, membolehkan penilaian tentang perbezaan dan hubungan antara variabel yang diteliti. Mengikut (Creswell, 2018), statistik inferens diperlukan apabila kajian melibatkan perbandingan atau hubungan antara variabel. Dalam kajian ini, kaedah pensampelan strata berlapis dipilih untuk memastikan setiap hospital diwakili secara proporsional dalam sampel akhir, meningkatkan ketepatan dan kebolehpercayaan hasil. Proses ini melibatkan membahagikan populasi kepada strata mengikut hospital, menentukan saiz sampel untuk setiap strata, dan memilih sampel secara rawak daripada setiap strata. Dengan saiz sampel beberapa orang paramedik lelaki dan perempuan dari pelbagai hospital di Lembah Klang, kajian ini bertujuan menilai pengaruh gaya kepimpinan dan iklim keselamatan terhadap tingkah laku keselamatan. Instrumen kajian ialah soal selidik yang diadaptasi daripada kajian (Lyu & Hon, 2018) dan (Yang et al., 2021), yang menilai tingkah laku keselamatan dan elemen lain yang berkaitan. Prosedur pengumpulan data melibatkan pelawaan e-mel untuk mengisi Borang Google, peringatan kepada responden, dan pemantauan kadar tindak balas untuk mencapai bilangan responden yang diinginkan. Selepas pengumpulan data, analisis akan dilakukan untuk mencapai kesimpulan yang relevan dengan objektif kajian.

Dalam kajian ini, tumpuan utama adalah memahami hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan di tempat kerja, khususnya dalam konteks paramedik di Lembah Klang. Sampel kajian terdiri daripada paramedik yang berkhidmat di pelbagai stesen penyelamat di kawasan ini, yang dipilih secara rawak untuk memastikan representasi yang menyeluruh dari pelbagai latar belakang dan pengalaman. Populasi kajian merangkumi semua paramedik yang berkhidmat di Lembah Klang, yang merangkumi kawasan metropolitan dengan pelbagai jenis stesen penyelamat, dari kawasan bandar hingga ke kawasan pinggir bandar. Dengan memilih sampel secara rawak, kajian ini bertujuan untuk mengelakkan bias dan memastikan bahawa hasil yang diperoleh boleh digeneralisasikan kepada keseluruhan populasi. Para peserta dipilih berdasarkan kriteria tertentu seperti tempoh perkhidmatan, jenis latihan yang diterima, dan tahap tanggungjawab dalam organisasi. Ini membolehkan kajian ini untuk merangkumi pandangan daripada paramedik yang berpengalaman dan baru, serta mereka yang terlibat dalam pelbagai fungsi dalam organisasi. Data dikumpulkan melalui soal selidik yang telah diuji kesahihan dan kebolehpercayaan, yang dirancang untuk mengukur persepsi paramedik terhadap iklim keselamatan di tempat kerja serta tahap penyertaan mereka dalam aktiviti keselamatan. Proses pengumpulan data dilakukan secara dalam talian dan melalui temu bual secara peribadi untuk memastikan aksesibiliti dan keterlibatan yang lebih tinggi daripada para peserta. Dengan memilih sampel yang pelbagai dan menggunakan metodologi pengumpulan data yang komprehensif, kajian ini berhasrat untuk mendapatkan gambaran yang jelas tentang bagaimana iklim keselamatan mempengaruhi penyertaan keselamatan, serta mengenal pasti faktor-faktor utama yang menyumbang kepada keselamatan di tempat kerja. Pendekatan ini tidak hanya memberikan wawasan yang mendalam tentang dinamik keselamatan dalam sektor paramedik tetapi juga menyediakan asas yang kukuh untuk membuat cadangan yang praktikal dan berasaskan data bagi penambahbaikan iklim keselamatan di tempat kerja.

Dalam menjalankan kajian mengenai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, pemilihan instrumen pengumpulan data yang sesuai ialah kritikal untuk memastikan hasil yang sah dan boleh dipercayai. Instrumen utama yang digunakan dalam kajian ini ialah soal selidik yang direka khusus untuk mengukur dua dimensi utama iaitu iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan. Soal selidik ini merangkumi dua bahagian utama: yang pertama, bertujuan untuk menilai persepsi pekerja

tentang iklim keselamatan di tempat kerja, dan yang kedua, untuk mengukur tahap penyertaan keselamatan mereka. Dalam bahagian pertama, soalan-soalan direka untuk menggali pandangan pekerja mengenai faktor-faktor seperti kepimpinan keselamatan, komunikasi keselamatan, dan tahap sokongan yang diterima daripada pihak pengurusan dalam memastikan keselamatan di tempat kerja. Elemen-elemen ini penting kerana mereka memberikan gambaran yang mendalam tentang bagaimana iklim keselamatan dirasakan oleh pekerja dan bagaimana ia mempengaruhi sikap mereka terhadap keselamatan.

Bahagian kedua soal selidik memfokuskan kepada penyertaan keselamatan dengan mengukur keterlibatan pekerja dalam aktiviti-aktiviti keselamatan seperti latihan keselamatan, pelaporan insiden, dan pematuhan terhadap prosedur keselamatan. Soal selidik ini juga termasuk pertanyaan tentang kesediaan pekerja untuk mengambil langkah-langkah tambahan dalam menjaga keselamatan, yang merupakan petunjuk penting tentang tahap komitmen mereka. Untuk meningkatkan kebolehpercayaan dan kesahan soal selidik, instrumen ini diuji terlebih dahulu melalui kajian rintis dengan melibatkan sekumpulan kecil responden. Ujian ini membantu dalam mengenal pasti sebarang kekurangan dalam soal selidik dan membolehkan penyesuaian dilakukan sebelum soal selidik diedarkan kepada populasi sasaran yang lebih luas. Selain soal selidik, kajian ini turut menggunakan kaedah temu bual untuk mendapatkan pandangan mendalam dari beberapa orang peserta yang terpilih. Temu bual ini bertujuan untuk melengkapi data kuantitatif yang diperoleh daripada soal selidik dengan perspektif kualitatif yang dapat memberikan konteks tambahan tentang bagaimana iklim keselamatan mempengaruhi penyertaan keselamatan.

Prosedur pengumpulan data dalam kajian ini direka dengan teliti untuk memastikan ketepatan dan kebolehpercayaan hasil kajian yang diperoleh. Pertama, untuk mendapatkan gambaran menyeluruh tentang iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, kami memulakan dengan merancang dan mengedarkan soal selidik yang komprehensif kepada peserta kajian. Soal selidik ini dibangunkan berdasarkan kajian dan literatur terkini dan dimuatkan dengan soalan yang relevan, yang merangkumi pelbagai aspek seperti sikap terhadap keselamatan, amalan keselamatan harian, serta penglibatan dalam program keselamatan organisasi. Soal selidik ini diuji terlebih dahulu dalam fasa percubaan untuk memastikan kefahaman dan kesahihan soalan-soalan yang ditanya.

Selepas pengubahsuaian berdasarkan maklum balas percubaan, soal selidik diedarkan kepada responden melalui platform digital yang selamat dan mudah diakses untuk menggalakkan kadar respons yang tinggi. Untuk memastikan representatif sampel, kita telah menggunakan teknik pensampelan rawak bertujuan untuk memilih peserta dari pelbagai jabatan dan tahap dalam organisasi, memberikan pelbagai perspektif mengenai iklim dan penyertaan keselamatan. Data yang dikumpulkan melalui semua kaedah ini kemudian dianalisis menggunakan perisian statistik dan teknik analisis kualitatif untuk mengenal pasti corak dan hubungan yang berkaitan. Dengan pendekatan ini, kami berharap untuk mendapatkan gambaran yang jelas dan menyeluruh mengenai bagaimana iklim keselamatan mempengaruhi penyertaan keselamatan, serta faktor-faktor yang mempengaruhi kedua-duanya dalam konteks organisasi.

Dalam analisis data untuk kajian mengenai hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, ialah gabungan metodologi kuantitatif untuk memastikan pengumpulan dan pemahaman data yang komprehensif. Pertama, data kuantitatif dikumpulkan melalui soal selidik yang dirancang dengan teliti, mengukur pelbagai aspek iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan. Soal selidik ini mengandungi skala Likert yang membolehkan responden menilai sejauh mana mereka bersetuju dengan pernyataan berkaitan dengan keselamatan di tempat kerja dan tahap penglibatan mereka dalam aktiviti keselamatan. Data yang dikumpulkan kemudian dianalisis menggunakan teknik statistik seperti analisis korelasi dan regresi berganda untuk menilai hubungan antara kedua-dua pemboleh ubah. Korelasi Pearson digunakan untuk menentukan kekuatan dan arah hubungan linear antara iklim keselamatan (seperti sokongan pengurusan dan komunikasi keselamatan) dan penyertaan keselamatan (seperti pelaporan insiden dan penglibatan dalam latihan keselamatan). Seterusnya, regresi berganda digunakan untuk mengkaji kesan pelbagai faktor iklim keselamatan terhadap penyertaan keselamatan secara serentak, dengan mengambil kira pemboleh ubah lain seperti pengalaman kerja dan jenis pekerjaan.

DAPATAN KAJIAN

Hasil kajian mengenai iklim keselamatan di tempat kerja menunjukkan tahap pencapaian yang sangat tinggi dalam pelbagai aspek yang dinilai, dengan purata min 4.39 dan sisihan piawai 0.745. Statistik menunjukkan bahawa organisasi ini secara konsisten menyediakan sumber yang mencukupi untuk aktiviti kesihatan dan keselamatan, di mana 92.6% responden bersetuju bahawa organisasi ini berjaya dalam hal tersebut. Kesimpulan ini dikukuhkan oleh data yang menunjukkan bahawa kakitangan sering dipuji kerana mematuhi prosedur keselamatan, dengan 93.2% bersetuju dengan kenyataan ini. Selain itu, penglibatan penyelia dalam membincangkan isu kesihatan dan keselamatan dengan staf adalah amat tinggi, dengan 93.8% responden berpendapat bahawa penyelia mereka sering melakukan perbincangan tersebut. Komunikasi yang baik antara pengurusan dan pekerja mengenai isu-isu kesihatan dan keselamatan juga ditunjukkan oleh 71.9% responden, yang memberikan penilaian tinggi terhadap aspek ini. Walaupun terdapat tahap kepatuhan yang tinggi terhadap prosedur keselamatan, hasil kajian juga menunjukkan bahawa kadangkala terdapat pengabaian terhadap peraturan keselamatan, dengan 50% responden merasakan bahawa tidak semua prosedur dipatuhi secara ketat. Namun, ketidakpatuhan ini tidak mengurangkan keyakinan responden bahawa mengikuti peraturan keselamatan dapat mengurangkan risiko kecederaan, di mana 44.4% setuju dengan kenyataan ini. Di samping itu, responden menunjukkan komitmen yang tinggi terhadap penggunaan peralatan pelindung diri, dengan 93.1% mengesahkan bahawa mereka sentiasa memakainya apabila diperlukan. Kajian juga mendapati bahawa rakan kerja cenderung untuk bertegas terhadap mereka yang melanggar prosedur keselamatan, dengan 65% bersetuju dengan kenyataan ini. Secara keseluruhan, hasil kajian menunjukkan bahawa iklim keselamatan di tempat kerja adalah sangat baik, dengan pencapaian yang tinggi dalam penyediaan sumber, komunikasi, penglibatan, dan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan. Walaupun terdapat beberapa cabaran, seperti ketidakpatuhan sesetengah peraturan, keseluruhan penilaian menunjukkan komitmen yang kuat terhadap keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

Jadual 1: Iklim keselamatan

Bil	Pernyataan	Skala					Pera tusan	Min	Sd	Tahap
		1 STS	2 TS	3 AS	4 S	5 SS				
1	Organisasi ini menyediakan sumber untuk melakukan aktiviti kesihatan dan keselamatan	3.8 (6)	-	3.8 (6)	36.3 (58)	56.3 (90)	92.6 (148)	4.41	.878	Sangat Tinggi
2	Pekerja organisasi ini mencukupi supaya kerja dapat dilakukan mengikut prosedur kesihatan dan keselamatan	10.0 (16)	11.9 (19)	3.1 (5)	31.3 (50)	43.8 (70)	75.1 (120)	3.86	1.35	Tinggi
3	Terdapat komunikasi yang baik di sini antara pengurusan dan pekerja	10.6 (17)	13.8 (22)	3.8 (6)	38.1 (61)	33.8 (54)	71.9 (115)	3.70	1.34	Tinggi

bersambung

	tentang isu kesihatan dan keselamatan										
4	Kakitangan dipuji kerana mengutamakan keselamatan semasa menyelesaikan pekerjaan	0.6 (1)	1.9 (3)	4.4 (7)		41.3 (66)	51.9 (83)	93.2 (149)	4.41	.722	Sangat Tinggi
5	Penyelia terdekat saya sering berbincang tentang perkara kesihatan dan keselamatan dengan semua staf	-	-	6.3 (10)		46.3 (74)	47.5 (76)	93.8 (150)	4.41	.608	Sangat Tinggi
6	Terdapat persediaan yang baik untuk menghadapi situasi kecemasan di sini	0.6 (1)	1.3 (2)	7.5 (12)		39.4 (63)	51.2 (82)	90.6 (145)	4.39	.736	Sangat Tinggi
7	Organisasi menggalakkan cadangan tentang cara meningkatkan kesihatan dan keselamatan.	9.4 (15)	12.5 (20)	6.3 (10)		37.5 (60)	34.4 (55)	71.9 (115)	3.75	1.30	Tinggi
8	Saya jelas tentang tanggungjawab saya untuk kesihatan dan keselamatan	10.0 (16)	11.9 (19)	4.4 (7)		32.5 (52)	41.3 (66)	73.8 (118)	3.81	1.34	Tinggi
	Penyelia kadangkala menutup mata kepada orang yang tidak mematuhi prosedur kesihatan dan keselamatan	41.3 (66)	50.0 (80)	8.1 (13)		0.6 (1)	-	0.6 (1)	4.31	.647	Sangat Tinggi
10	Rakan kerja saya akan bertegas terhadap orang yang melanggar prosedur kesihatan dan keselamatan	-	-		2.5 (4)	32.5 (52)	65.0 (104)	65.0 (104)	4.62	.534	Sangat Tinggi
11	Kesihatan dan keselamatan kerja bukanlah keutamaan saya	50.0 (80)	42.5 (68)	6.9 (11)		0.6 (1)	-	0.6 (1)	4.41	.648	Sangat Tinggi
	Semua orang yang bekerja dalam pasukan saya	8.1 (13)	8.1 (13)	4.4 (7)		35.0 (56)	44.4 (71)	79.4 (127)	3.99	1.24	Tinggi
12	komited sepenuhnya terhadap kesihatan dan keselamatan										
	Orang di sini sentiasa memakai peralatan	-	-	6.9 (11)		40.0 (64)	53.1 (85)	93.1 (149)	4.46	.623	Sangat Tinggi
13	pelindung diri mereka apabila keadaan perlu berbuat demikian										
	Kadang-kadang perlu mengambil risiko untuk menyelesaikan kerja	-	0.6 (1)	6.9 (11)		49.4 (79)	43.1 (69)	92.5 (145)	4.35	.636	Sangat Tinggi

bersambung

15	Tidak semua peraturan atau prosedur kesehatan dan keselamatan dipatuhi dengan ketat di sini	50.0 (80)	46.3 (74)	3.8 (6)	-	-	0.00 (0)	4.46	.570	Sangat Tinggi
16	Saya tahu bahawa jika saya mengikuti peraturan atau prosedur keselamatan, saya tidak akan cedera	44.4 (71)	50.0 (80)	5.0 (8)	0.6 (1)	-	0.6 (1)	4.38	.613	Sangat Tinggi
Purata							46.6 (74)	4.39	.745	Sangat Tinggi
1 Sangat Tidak Setuju		2 Tidak Setuju		3 Agak Setuju		4 Setuju		5 Sangat Setuju		

Dapatan kajian ini memberikan gambaran mendalam tentang penyertaan keselamatan di tempat kerja berdasarkan lima pernyataan yang dinilai oleh responden menggunakan skala dari Sangat Tidak Setuju (STS) hingga Sangat Setuju (SS). Secara keseluruhan, dapatan kajian menunjukkan tahap penyertaan keselamatan yang tinggi di kalangan pekerja, dengan purata min skor 4.15 dan sisihan piawai 0.770. Pernyataan pertama, "Saya membantu rakan sekerja saya memastikan mereka melaksanakan kerja mereka dengan selamat," menunjukkan min skor 4.15 dan sisihan piawai 0.728, dengan 82.6% responden menunjukkan tahap persetujuan yang tinggi. Ini mencerminkan bahawa pekerja secara aktif terlibat dalam memantau dan memastikan keselamatan rakan sekerja mereka, memperlihatkan kesedaran keselamatan yang kuat dalam kalangan mereka. Pernyataan kedua, "Jika saya melihat sebarang perkara berkaitan keselamatan, saya melaporkan kepada pihak atasan," mencatatkan min skor 4.00 dengan sisihan piawai 0.768, dan 77.5% responden menunjukkan persetujuan yang tinggi. Ini menunjukkan bahawa pekerja tidak hanya peka terhadap isu keselamatan tetapi juga proaktif dalam melaporkannya kepada pihak berkuasa, memperkuat sistem pelaporan keselamatan dalam organisasi.

Pernyataan ketiga, "Saya membuat usaha tambahan berkaitan cara kerja dilakukan untuk menjadikannya lebih selamat," mendapat min skor 4.33 dengan sisihan piawai 0.652, dan 90.1% responden menunjukkan tahap persetujuan yang tinggi, menandakan bahawa pekerja bersedia untuk mengambil langkah tambahan untuk meningkatkan keselamatan kerja, yang menunjukkan komitmen yang kuat terhadap keselamatan. Pernyataan keempat, "Saya menawarkan diri untuk menjalankan tugas atau aktiviti yang boleh meningkatkan keselamatan di tempat kerja," menunjukkan min skor 4.33 dengan sisihan piawai 0.641, dan 91.9% responden memberikan respons yang sangat positif. Ini mencerminkan sikap proaktif dan kesediaan pekerja untuk melibatkan diri dalam aktiviti keselamatan yang bukan sahaja meningkatkan keselamatan tetapi juga mempromosikan budaya keselamatan yang positif. Akhir sekali, pernyataan kelima, "Saya menggalakkan rakan sekerja saya untuk bekerja dengan selamat," mencatatkan min skor 3.96 dengan sisihan piawai 0.812, dengan 76.9% responden menunjukkan persetujuan yang tinggi. Ini menunjukkan bahawa walaupun terdapat kecenderungan yang baik dalam menggalakkan keselamatan, terdapat ruang untuk memperbaiki penggalakan keselamatan di kalangan rakan sekerja. Secara keseluruhan, kajian ini menunjukkan tahap penyertaan keselamatan yang tinggi di tempat kerja, dengan pekerja secara aktif melibatkan diri dalam pelbagai aspek keselamatan, termasuk membantu rakan sekerja, melaporkan isu keselamatan, membuat usaha tambahan, dan menawarkan diri untuk meningkatkan keselamatan. Namun, terdapat sedikit ruang untuk penambahbaikan dalam aspek penggalakan keselamatan di kalangan rakan sekerja.

Jadual 2: Tingkah laku Keselamatan : Penyertaan Keselamatan

Bil	Pernyataan	Skala					Pera tusan	Min	Sd	Tahap
		1 STS	2 TS	3 AS	4 S	5 SS				
1	Saya membantu rakan sekerja saya memastikan mereka melaksanakan kerja mereka dengan selamat.	-	1.3 (2)	16.3 (26)	48.8 (78)	33.8 (54)	82.6 (132)	4.15	.728	Tinggi
2	Jika saya melihat sebarang perkara berkaitan keselamatan, saya melaporkan kepada pihak atasan	0.6 (1)	1.9 (3)	20.0 (32)	51.9 (83)	25.6 (41)	77.5 (124)	4.00	768	Tinggi
3	Saya membuat usaha tambahan berkaitan cara kerja dilakukan untuk menjadikannya lebih selamat	-	-	10.0 (16)	46.3 (74)	43.8 (70)	90.1 (144)	4.33	.652	Sanga Tinggi
4	Saya menawarkan diri untuk menjalankan tugas atau aktiviti yang boleh meningkatkan keselamatan di tempat kerja	-	0.6 (1)	7.5 (12)	50.0 (80)	41.9 (67)	91.9 (147)	4.33	.641	Sangat Tinggi
5	Saya menggalakkan rakan sekerja saya untuk bekerja dengan selamat.	1.3 (2)	2.5 (4)	19.4 (31)	51.9 (83)	25.0 (40)	76.9 (123)	3.96	.812	Tinggi
Purata							79.7 (127)	4.15	.770	Tinggi

Dapatan kajian menunjukkan hubungan positif dan signifikan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan, dengan nilai korelasi Pearson 'r' sebanyak .569 dan nilai p .000, yang menunjukkan kekuatan dan arah hubungan yang jelas serta ketepatan statistik. Nilai korelasi .569 menggambarkan hubungan yang sederhana hingga sederhana tinggi antara kedua-dua pemboleh ubah tersebut, menandakan bahawa apabila iklim keselamatan di tempat kerja diperbaiki, tahap penyertaan keselamatan oleh pekerja juga meningkat secara signifikan. Kesan ini menggambarkan bahawa pekerja yang merasakan bahawa persekitaran kerja mereka menyokong dan mengutamakan keselamatan lebih cenderung untuk terlibat secara aktif dalam amalan keselamatan. Peningkatan dalam iklim keselamatan, yang merangkumi faktor-faktor seperti sokongan pengurusan, komunikasi yang efektif mengenai keselamatan, dan prosedur keselamatan yang jelas, telah terbukti meningkatkan rasa tanggungjawab dan penyertaan pekerja dalam menjaga keselamatan mereka dan rakan sekerja. Penemuan ini memberi petunjuk yang penting bagi organisasi untuk memberi perhatian kepada bagaimana suasana keselamatan di tempat kerja dapat mempengaruhi tingkah laku keselamatan pekerja. Oleh itu, langkah-langkah yang diambil untuk memperbaiki iklim keselamatan boleh secara langsung meningkatkan penyertaan keselamatan, menjadikannya satu strategi berkesan untuk mengurangkan risiko dan meningkatkan keselamatan keseluruhan di tempat kerja. Keberhasilan intervensi keselamatan sering bergantung kepada pemahaman dan penghayatan iklim keselamatan yang positif, yang seterusnya mendorong pekerja untuk melibatkan diri dalam amalan keselamatan dengan lebih berkesan. Penemuan ini menyokong keperluan untuk organisasi untuk memfokuskan usaha mereka dalam membangun dan mengekalkan iklim keselamatan yang kondusif sebagai asas kepada penyertaan keselamatan yang tinggi, memastikan bahawa strategi keselamatan mereka adalah holistik dan memberi impak yang positif kepada keseluruhan budaya keselamatan di tempat kerja.

Jadual 3: Hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik ambulans

Hubungan Pemboleh ubah	Nilai 'r' korelasi	signifikan
Iklim keselamatan * Penyertaan Keselamatan	.569**	.000

PERBINCANGAN

Kajian ini telah mengkaji hubungan antara iklim keselamatan dan penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik di Lembah Klang. Hasil kajian menunjukkan bahawa iklim keselamatan memainkan peranan yang signifikan dalam mempengaruhi tahap penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik. Dapatan kajian menunjukkan bahawa semakin positif persepsi terhadap iklim keselamatan, semakin tinggi tahap penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik. Ini konsisten dengan kajian-kajian terdahulu yang menegaskan bahawa budaya keselamatan yang kukuh dalam organisasi perkhidmatan kecemasan dapat meningkatkan kesedaran dan penyertaan pekerja dalam aktiviti berkaitan keselamatan. Iklim keselamatan yang baik mendorong paramedik untuk lebih proaktif dalam melaporkan bahaya, mematuhi prosedur keselamatan, dan mengambil bahagian dalam latihan keselamatan. Sebaliknya, iklim keselamatan yang lemah boleh mengurangkan komitmen mereka terhadap amalan keselamatan, sekali gus meningkatkan risiko kemalangan dan kecederaan di tempat kerja.

Kepimpinan memainkan peranan penting dalam membentuk persepsi paramedik terhadap iklim keselamatan. Kepimpinan transformasional, yang menekankan komunikasi yang jelas, penghargaan terhadap keselamatan, dan penglibatan aktif dalam inisiatif keselamatan, terbukti dapat memperkukuh iklim keselamatan. Sebaliknya, kepimpinan laissez-faire yang kurang memberi perhatian terhadap keselamatan boleh membawa kepada sikap sambil lewa dalam kalangan pekerja. Oleh itu, pemimpin dalam organisasi perkhidmatan kecemasan perlu menggalakkan persekitaran kerja yang selamat dengan menitikberatkan keselamatan dalam setiap aspek operasi harian.

Tahap penyertaan keselamatan yang tinggi bukan sahaja mengurangkan risiko kemalangan, tetapi juga meningkatkan keberkesanan operasi paramedik. Paramedik yang aktif dalam aktiviti keselamatan lebih cenderung untuk bekerja dengan lebih cekap dan yakin dalam situasi kecemasan. Ini kerana mereka lebih bersedia menghadapi risiko, memahami langkah-langkah keselamatan dengan lebih mendalam, serta dapat bertindak secara sistematik dalam keadaan bertekanan tinggi. Oleh itu, organisasi perkhidmatan kecemasan harus memastikan bahawa program keselamatan yang dilaksanakan benar-benar melibatkan paramedik dan memberi impak positif terhadap amalan keselamatan harian mereka.

Berdasarkan dapatan kajian, beberapa cadangan boleh dikemukakan untuk memperkukuh iklim keselamatan dalam kalangan paramedik iaitu (a) Organisasi perlu menyediakan latihan keselamatan secara berkala untuk memastikan paramedik sentiasa peka terhadap risiko dan prosedur keselamatan terkini; (b) Pemimpin organisasi perlu menunjukkan komitmen yang tinggi terhadap keselamatan dengan memberi penekanan kepada kepentingan penyertaan keselamatan dalam semua aspek kerja; (c) Proses pelaporan insiden perlu dipermudahkan dan dijamin kerahsiaannya bagi menggalakkan paramedik melaporkan sebarang isu keselamatan tanpa rasa takut akan tindakan disiplin; (d) Paramedik yang menunjukkan komitmen tinggi terhadap penyertaan keselamatan perlu diberikan pengiktirafan bagi meningkatkan motivasi dan kesedaran keselamatan.

KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, kajian ini menegaskan bahawa iklim keselamatan yang positif dapat meningkatkan penyertaan keselamatan dalam kalangan paramedik. Kepimpinan yang efektif, sokongan organisasi, dan budaya keselamatan yang kukuh merupakan faktor utama dalam memperkukuh amalan keselamatan di tempat kerja. Oleh itu, organisasi perkhidmatan kecemasan perlu memberi perhatian serius terhadap faktor-faktor ini bagi memastikan keselamatan dan kesejahteraan paramedik terjamin dalam melaksanakan tugas mereka.

RUJUKAN

- Chua, Y. P. (2011). *Kaedah dan statistik penyelidikan: kaedah penyelidikan*. McGraw-Hill Education.
- Clarke, S. P. (2006). Organizational climate and culture factors. In *Annual review of nursing research*. <https://doi.org/10.1891/0739-6686.24.1.255>
- Creswell, J.W., & C. N. P. (2018). *Qualitative Inquiry & Research Design : Choosing Among Five Approaches, 4th Edition*, Sage (Creswell & Poth, 2018) Publications. Los Angeles, London, New Delhi, California. Sage publications. <https://us.sagepub.com/en-us/nam/qualitative-inquiry-and-research-design/book266033>
- Griffin, M. A., & Neal, A. (2000). Perceptions of safety at work: a framework for linking safety climate to safety performance, knowledge, and motivation. *Journal of Occupational Health Psychology*, 5(3), 347–358. <https://doi.org/10.1037/1076-8998.5.3.347>
- Hoffman, A. J. (1999). Institutional evolution and change: Environmentalism and the US chemical industry. *Academy of Management Journal*, 42(4), 351–371.
- Lyu, S., & Hon, C. K. H. (2018). Relationships among Safety Climate , Safety Behavior , and Safety Outcomes for Ethnic Minority Construction Workers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 1–16. <https://doi.org/10.3390/ijerph15030484>
- Neal, A., & Griffin, M. A. (2004). *Safety climate and safety at work*.
- Neal, A., & Griffin, M. A. (2006). A study of the lagged relationships among safety climate, safety motivation, safety behavior, and accidents at the individual and group levels. *Journal of Applied Psychology*, 91(4), 946–953. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.91.4.946>
- Probst, T. M., Brubaker, T. L., & Barsotti, A. (2008). Organizational injury rate underreporting: the moderating effect of organizational safety climate. *Journal of Applied Psychology*, 93(5), 1147.
- Stetzer, A. (1996). *The influence of managerial safety practices and defensive communication climate on accident attributions*. Purdue University.
- Yang, X., Zhang, B., Wang, L., Cao, L., & Tong, R. (2021). Exploring the relationships between safety compliance, safety participation and safety outcomes: Considering the moderating role of job burnout. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(8). <https://doi.org/10.3390/ijerph18084223>
- Zohar, D. (2000). A group-level model of safety climate: Testing the effect of group climate on microaccidents in manufacturing jobs. *Journal of Applied Psychology*, 85(4), 587–596. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.85.4.587>
- Zohar, D. (2002). The effects of leadership dimensions, safety climate, and assigned priorities on minor injuries in work groups. *Journal of Organizational Behavior*, 23(1), 75–92. <https://doi.org/10.1002/job.130>
- Zohar, D., & Luria, G. (2003). The use of supervisory practices as leverage to improve safety behavior: A cross-level intervention model. *Journal of Safety Research*, 34(5), 567–577. <https://doi.org/10.1016/j.jsr.2003.05.006>